

Наша Українська Рідна Школа
Ukrainian Heritage School

700 Cedar Road • Jerkintown, Pennsylvania 19046 • Telephone: 215-663-5322

ЗАВДАННЯ з дня 04/29/ 2017

Вчитель Ярослав Щур

ЛІТЕРАТУРА

ІСТОРІЯ

ГЕОГРАФІЯ

КУЛЬТУРА

— Розмовна —

МОВА

8 кл.	
ЧИТАТИ	Географічні назви в яких відображена природа. П.О.Масляк (ст.63-65)
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
9 кл.	
ЧИТАТИ	
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
10 кл.	
ЧИТАТИ	ТЕСТ. Українська діаспора. Підготувитись до творчої роботи «Історія твого роду»
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
11 кл.	
ЧИТАТИ	Внесок українців у світову цивілізацію. П.О.Масляк (ст. 85-86) (матеріал додається)
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
12 кл.	
ЧИТАТИ (розмовна Мова)	КІНЦЕВИЙ ПИСЬМОВИЙ МАТУРАЛЬНИЙ ІСПИТ З ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ (04/29/2017).
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
	<u>Shkilna Rada's Matura Page</u> https://sites.google.com/site/shkilnaradasmaturapage/

Географічні назви в яких відображена природа

Першою ознакою будь-якого географічного об'єкта є його назва. Середовище, в якому живе людина, це не тільки його квартира, місце роботи, транспорт, а й географічні назви, без яких не можна визначити місцезнаходження будь-якого об'єкта. Вони створюють певну ауру навколо людини, впливаючи на її життя.

Тому в минулому назви ніколи не давалися випадково. Вони влучно відтворювали особливості природи тієї чи іншої місцевості, її природні багатства, а також економічні, історичні, культурні та побутові умови життя людей.

Галузь знань, що всебічно вивчає географічні назви – їх походження, смислове значення, зміни в написанні, вимову, називається **топонімікою**. Багато географічних назв збереглося з давніх часів. Тому топоніміка – це ніби мова землі, яка розповідає про свої багатства, історію, таємниці, щастя і горе народу.

Отже, **ороніми** (назви об'єктів суходолу) та **гідроніми** (назви водних об'єктів) є цінними пам'ятками нашої культури, які так само, як і архітектурні пам'ятки, потребують державної охорони.

Топоніміка має значення не тільки для істориків і краєзнавців, а й для геологів, містобудівників та проєктантів. Відомо, що пошуки і відкриття в 1926 р. Кременчуцького родовища залізної руди були б ефективнішими, якби геологи зважили на досвід українського народу, який в географічних назвах за сотні років до відкриття вказував на існування в пониззі річки Псел родовищ заліза (річка Залізко, село і річка Залізняк). (Поміркуйте, чи є подібні назви у вашій області.)

Природа України вражає своїм розмаїттям, що відображено і в географічних назвах. Насамперед це стосується рельєфу. Багато назв, таких як, наприклад, **Поділля, Поділ, Семигори, П'ятигори, Глибоке, Плоске, Рівчак, Рови, Шпилі, Міжгір'я, Нижні Ворота, Житні Гори, Сомкова Долина, Гостра Могила, Червоні Яри, Нагірці, Підгірці, Загірні** тощо, трапляються практично в кожній області України. (Чи є такі назви у вашій місцевості?)

Топоніми **Вапенне, Вапнярка** розміщуються в досить вузькій смузі, що простяглася від Волинської до Одеської області. Вони збігаються з територіями, де залягають вапнякові відклади. На сході України, на межі Харківської і Луганської областей, також зосереджено кілька топонімів з крейдовою основою. Багато в Україні назв, що вказують на наявність певних будівельних матеріалів: численні **Кам'янки, Пісківки, Кристалічні, Срібні, Золоті, Білопілля, Білогір'я** тощо.

Досить часто трапляються назви **Оболонь, Оболоння**, що характеризують низький берег річки, який заливається під час повені.

Україна багата на річки, озера, ставки, а її північна частина – на болота. Це також знайшло відображення в географічних назвах: **Озірна, Озера, Озерщина, Мокрець, Вінницькі Стави, Болотня, Запрудка, Потік, Потоки, Грузьке** та багато інших.

Рослинність України, її видовий склад, що властивий тій чи іншій місцевості, вплив людини на природне середовище теж відображено на карті держави. Це **Хмельовик і Яблунівка, Вербова і Гайок, Бір і Мала Вільшанка, Дібрівка і Вишеньки, Калинівка і Липовий Скиток, Липова Долина і річки Золота Липа та Ромен, Березна і Кленове, Кропивня і Очеретяне, Липовець і Тернівка, Вишня, Троянда і Лаванда**.

Назви тварин збереглися в назвах населених пунктів, річок. Наприклад: **тур (Тур'ї Ремети Закарпатської, річка Тур'я Волинської областей), горностай (с. Горностайпіль Київської області), лебідь (Лебедин Сумської, Лебедівка Київської областей), бобер (Бобровиця Чернігівської області), гуси (Гусятин на Тернопільщині)**.

Корчувате, Пнятин, Поляна, Тартак (лісопилка), Папірня, Нова Папірня – назви, що відображають діяльність людини.

Внесок українців у світову цивілізацію

Україна – країна, багата на талановитих людей. На її території та поза її межами проживає значна кількість видатних українців, які збагатили світ своїми талантами.

Родоначальник "Катюші"

Мало хто знає, що предка міністра вуглепрому - Олександра Засядька - вважають родоначальником сучасної ракетної артилерії.

Після служби в армії і виходу у відставку Олександр Дмитрович, продавши маєток батька, вирішив витратити всі гроші на створення ракетної зброї. Кілька років наполегливої праці принесли свої плоди - були створені ракети, які прицільно вражали ціль на відстані 6 кілометрів. Цей принцип взяли за основу при створенні знаменитих "катюш", завдяки яким, як вважають деякі історики, вдалося змінити хід Другої світової війни.

Знаменитий зварювальник

Перелік видатних українських вчених був би неповним без Євгена Оскаровича Патона - видатного спеціаліста в галузі зварювання і мостобудування.

Патон першим сформулював принципи розрахунку і побудови клепанних мостів. Але світову славу він здобув як розробник технології зварювання спеціальних сталей. В роки війни його розробки були впроваджені у оборонну промисловість. Саме завдяки Патону і його розрахункам вдалося у вісім (!) разів знизити затрати при виготовленні танка Т-34. Уже після війни вчений спрямував свою діяльність в мирне русло. Він - автор більше 100 зварних мостів. Один з найбільших його проектів - міст Патона в Києві.

Вертоліт київського хлопчини

Ще одним видатним українцем, ім'я якого змінило хід історії, є Ігор Іванович Сікорський.

"Гранд", "Руський витязь", "Ілля Муромець" - ці багатодвигунні літаки були створені на Російсько-Балтійському заводі під керівництвом Сікорського. Всього за роки Першої світової війни було побудовано 75 чотиридвигунних бомбардувальників Сікорського.

Створенням літаків Сікорський займався і в США, куди емігрував після Жовтневої революції. Але своє захоплення вертольотами не забув, повернувшись до нього наприкінці 1930-х років. Цього разу спроба була успішною.

Вертольоти Сікорського встановили кілька світових рекордів; їх закуповували різні цивільні державні агентства і авіакомпанії, а також армія. Найвідоміша розробка Сікорського - вертоліт S-51, котрий широко застосовувався у бойових операціях.

Одним з найвидатніших європейських філософів XVIII ст. був Г.С.Сковорода. Вплив його філософії ширився не тільки в Україні. Глибина його думок, аскетичне життя, прагнення свободи - викликали порівняння з Сократом.

XIX ст. породило духовну основу нації - Т.Г. Шевченка. Творчість Шевченка вивела українську літературу на світову арену. І сьогодні поняття молоді Української держави асоціюється в багатьох жителів нашої планети з іменем Шевченка.

Маючи такі славні прізвища як Кропивницький, Карпенко-Карий, Садовський, Саксаганський, Заньковецька зайняв собі почесне місце серед театрів Європи український театр.

Сьогодні в Україну повернуто ім'я М.С. Грушевського, його величезну наукову спадщину. Світову славу вчений здобув завдяки фундаментальній дослідницькій праці "Історія України-Руси". Це найголовніше, що є в його друкованому доробку, в якому значиться близько двох тисяч назв. Взагалі мало в світі знайдеться вчених (в Україні нікого), хто б міг стати врівень з М.С. Грушевським за продуктивністю творчої роботи.

Світової слави заслужив кинорежисер Олександр Довженко. В 1958 р. на Всесвітній виставці в Брюсселі його фільм "Земля" (1930) включено до почесного списку 12-ти кращих фільмів світу всіх часів і народів.

Ціла плеяда українців вивела людство в космос, відкрила таємниці сусідніх планет. Олександр Засядько, Микола Кибальчич, Юрій Кондратюк, Костянтин Ціолковський, Валентин Глушко, Сергій Корольов.

Пуллюй Іван Павлович (1845–1918), с. Гримаїлів, Тернопілля Видатний фізик, електротехнік, енергобудівник, математик, астроном, а також теолог, педагог і громадський діяч. Відкрив катодні X-промені, що мали йонізаційні властивості, й пояснив їхню природу. 1881 р. отримав на світовій електротехнічній виставці в Парижі срібну медаль за винахід електронної вакуумної рурки (рурки Пуллюя), яка продукувала X-промені. Одну зі своїх рурок подарував К. Рентгену. Останній 1896 р. заявив про новий вид променів, нібито ним відкритих, хоча на той час І. Пуллюй досліджував їх вже понад півтора десятиліття років, не поспішаючи з публікаціями. Промені стали називати «Рентгеновими». Сучасники відзначали, що Пуллюєві знімки були якісніші, ніж Рентгенові.

Українські лауреати Нобелівської премії

1908 рік - Ілля Мечніков, знаменитий бактеріолог і імунолог. Народився в селі Іванівка Куп'янського уїзду на Харківщині. Вчений був удостоєний Нобелівської премії в галузі фізіології і медицини разом з Паулем Ерліхом за дослідження по імунології.

1952 рік - Зельман Ваксман, уродженець міста Прилуки на Черкащині. Нобелівську премію як вчений США він отримав в галузі медицини "за відкриття стрептоміцину - першого антибіотика, ефективного при лікуванні туберкульозу".

1966 рік - Шмуель Агнон, народився в місті Бучач Тернопільської області. Премія в галузі літератури була присуджена йому за "глибоко оригінальне мистецтво розповіді, навіяне єврейськими народними мотивами".

1971 рік - Саймон Кузнець, уродженець Харкова. Удостоєний премії як американський вчений в галузі економіки "за емпірично обґрунтоване пояснення економічного росту, яке призвело до нового, більш глибокого розуміння як економічної і соціальної структур, так і процесу розвитку".

1981 рік - Роальф Гофман, уродженець Золочева на Львівщині. Вчений вважається великим американським спеціалістом в галузі органічної і квантової хімії. Нобелівську премію отримав спільно з Кенеті Фукуї "за розробку теорії протікання хімічної реакції, створеної ними незалежно один від одного".

1992 рік - Георгій Шарпак, народився на Рівненщині. У восьмирічному віці разом з сім'єю емігрував до Франції. Нобелівську премію він отримав за розробку детектора елементарних часток.